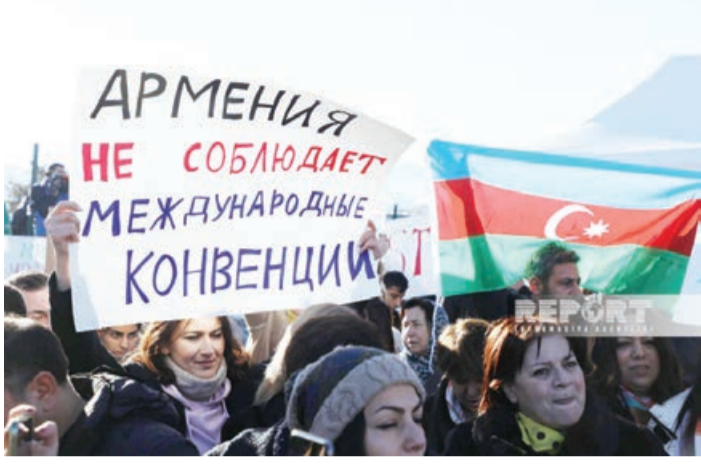

Ermənistan müharibə cinayətlərinə görə cavab verəcək

Bu ölkənin beynəlxalq məhkəmələrdə məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün Azərbaycan səylərini davam etdirəcək

Vətən müharibəsində işğaldan azad edilən torpaqlarımız özündə 30 il ərzində Ermənistanın törətdiyi cinayətlərin izlərini daşıyır. Yüz minlərlə vətəndaşımızı tarixi torpaqlarından zorla didərgin salaraq, hüquqlarını, eləcə də mülkiyyət hüquqlarını pozan, onlara mənəvi və külli miqdarda maddi zərər vuran erməni vandalları vəhşiliklər törədərək bütün yaşayış yerlərini talayıb dağıdıblar, xalqımıza məxsus tarixi, dini, mədəni irsi məhv ediblər.

Erməni vəhşiləri işğal altında saxladıkları ərazilərimizdə sərvətlərimizin talanmasını həyata keçirib, ekoloji terrora əl ataraq "yanmış torpaq" siyasəti həyata keçiriblər.

İşğal olunmuş ərazilərdəki mülkiyyət hüququnun pozulmasını tanıyan ilk sənəd

Təəssüf ki, Ermənistan 30 il ərzində işğal olunmuş ərazilərdə azərbaycanlıların insan hüquqlarını kobud surətdə pozmasına görə beynəlxalq səviyyədə heç bir məsuliyyətə cəlb olunmayıb.

Azərbaycanlı məcburi köçkünlərin işğal olunmuş ərazilərdəki mülkiyyət hüququnun pozulmasını tanıyan, işğal faktını təsdiq edən ilk və hələ ki, yeganə sənəd İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin "Çıraqov və digərləri Ermənistan qarşı" işi üzrə 2015-ci ildə qəbul etdiyi qərardır.

İnsan Hüquqları üzrə Avropa Konvensiyasının Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Laçın rayon sakinləri Elxan Çıraqov, Adışirin Çıraqov, Ramiz Cəbrayilov, Akif Həsənov, Fəxrəddin Paşayev və Qaraca Cəbrayilovun 2005-ci il 6 aprel tarixli iddiaları üzrə 2015-ci il iyunun 16-da qəbul etdiyi qərarla "İnsan hüquqları və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında Avropa Konvensiyası"nın 8-ci, 13-cü və 14-cü maddələrinin və Konvensiyaya dair 1 sayılı Protokolun 1-ci maddəsinin pozulduğu əksini tapıb. Lakin qərarın qəbulundan yeddi ildən çox vaxt keçməsinə baxmayaraq, Ermənistan üzərinə qoyulan öhdəlikləri yerinə yetirmir, zərərçəkmiş kimi tanınan altı nəfər Azərbaycan vətəndaşına vurduğu mənəvi və maddi ziyan görə təzminat ödəmir. Həmçinin qərara əsasən, cavabdeh dövlət azərbaycanlı qaçqınların və məcburi köçkünlərin hüquqlarının bərpası üçün xüsusi mexanizm yaratmalı olsa da, bu məsələ də Ermənistan tərəfindən icra olunmamaqdadır.

Ermənistan Laçın yolunda sistemətik insan hüquqları pozuntuları törədib

Azərbaycan Vətən müharibəsində əldə etdiyi parlaq zəfər sayəsində Ermənistanın 30 illik işğalına son qoyduğu kimi, keçmiş məcburi köçkün vətəndaşlarının pozulan hüquqlarını da bərpa edəcək və Ermənistanı törətdiyi əməllərə görə beynəlxalq hüquq qarşısında cavab verməyə məcbur edəcək.

Artıq Azərbaycan hökuməti işğaldan azad edilmiş ərazilərdə azərbaycanlıların insan hüquqlarının kobud şəkildə pozulmasına görə Ermənistan qarşı Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə (AİHM) müraciət təqdim edib.

Bununla bağlı Xarici İşlər Nazirliyindən məlumat verilib ki, Azərbaycan 2022-ci ilin may-avqust aylarında Ermənistanın Laçın şəhərini və iki qonşu kəndi tərk etməsi zamanı əmlakın, o cümlədən yüzlərlə mülki evin və digər yaşayış sahələrinin qəsdən və məqsədyönlü şəkildə dağıdılmasına dair bir sıra sübutlar təqdim edib.

Sözgedən ərazilərdə effektiv nəzarəti həyata keçirməsinə baxmayaraq, Ermənistan hökuməti bu genişmiqyaslı dağıntıların qarşısını almaq üçün heç bir addım atmayıb. Azərbaycan hökuməti həmçinin Ermənistan rəsmilərinin "yandırılmış torpaq" siyasətində fəal iştirak etdiyinə dair sübutların da şahidi olub.

Məlumatda qeyd olunur ki, Ermənistan hökuməti Laçın yolunda sistemətik insan hüquqları pozuntuları törədib. Yenicə aşkar olunmuş dəlillər göstərir ki, Ermənistan silahlı qüvvələri 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanata əsasən tərk etməli olduqları ərazilərdə minalar, habelə mülki evlərdə mina tələləri yerləşdirməyə davam edib. Buna, üçtərəfli Bəyanatın bir-mənalı pozuntusu olaraq Ermənistanda 2021-ci ildə istehsal olunmuş və Laçın yolu vasitəsilə Azərbaycana gətirilmiş minalar daxildir.

Ermənistanın "yandırılmış torpaq" siyasəti

"Ermənistanın "yandırılmış torpaq" siyasəti çərçivəsində evlərin dağıdılması, qəsdən və spesifik olaraq mülki əmlaklarda partlayıcı qurğuların yerləşdirilməsi ilə birlikdə, məcburi köçkün ailələrinin və icmaların 30 il bundan əvvəl Ermənistanın qeyri-qanuni işğalı nəticəsində tərk etməyə məcbur olduqları keçmiş evləri və torpaqlarına qayıtmasının qarşısını alır", - deyərək qeyd olunan XİN-in məlumatında bildirilir ki, Ermənistan hökumətinin hərəkətləri azərbaycanlıların şəxsi və ailə həyatı, hərəkət azadlığı, mülk və əmlakdan dinc istifadə hüququnun pozulmasıdır. Qeyd olunur ki, Ermənistan hökumətinin hərəkətsizlik və yardım siyasəti ayrışdırıcı qadağasının, eyni zamanda münaqişənin başlamasından sonra Azərbaycanın müvəqqəti tədbirlər üçün müraciəti ilə bağlı Ermənistanın mülki əraziləri hədəf almasına mane olan AİHM-in 2020-ci ildə qəbul etdiyi müvəqqəti tədbirlərin pozulması deməkdir.

Azərbaycan Ermənistandan insan hüquqlarının kobud şəkildə pozulması nəticəsində dəymiş ziyan görə kompensasiya, reparasiya, restitusiya, digər xərclərin qarşılınmasını tələb edir. Azərbaycan beynəlxalq insan hüquqlarının davamlı və məqsədyönlü şəkildə pozulmasına görə Ermənistan hökumətinin məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün səylərini davam etdirəcək.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

